

บทบรรณาธิการ

สวัสดีสมาชิกที่รักทุกท่าน วารสารฉบับที่ 1 ของปี 2567 มีเนื้อหาทางวิชาการที่น่าสนใจ จำนวน 4 เรื่อง คือ นิพนธ์ต้นฉบับเรื่องที่ 1 เป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงการให้บริการทางกิจกรรมบำบัดต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานพยาบาลเฉพาะสำหรับผู้รับบริการเด็ก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างสอบถามจากนักกิจกรรมบำบัดปฏิบัติงานแบบประจำในสถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบประเด็นหลักของการเปลี่ยนแปลงการให้บริการทางกิจกรรมบำบัด คือ การเพิ่มความเข้มงวดของมาตรการปฏิบัติในการให้บริการทางกิจกรรมบำบัด การลดหรือหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองของผู้บำบัดในการให้บริการที่อาจมีความเสี่ยง การป้องกันตนเองของผู้บำบัดขณะทำหัตถการในช่องปาก และ การเพิ่มช่องทางร่วมกับทีมสหวิชาชีพเพื่อให้บริการทางกิจกรรมบำบัดแบบทางอ้อมร่วมด้วย ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าวนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจรูปแบบการให้บริการทางกิจกรรมบำบัดในสถานพยาบาลเฉพาะสำหรับผู้รับบริการเด็กที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะนำไปสู่ทางเลือกของแนวปฏิบัติในการให้บริการทางกิจกรรมบำบัดในสถานพยาบาลเฉพาะสำหรับผู้รับบริการเด็กที่เหมาะสมและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น สำหรับเรื่องที่ 2 เป็นงานวิจัย เรื่อง การศึกษาประสิทธิผลของการฟื้นฟูรยางค์ส่วนบนด้วยหุ่นยนต์: ชนิดมีโครงพยางค์ (Robotic Assisted Therapy: Exoskeleton Devices) ในผู้ที่ได้รับบาดเจ็บไขสันหลังระดับคอ: การทบทวนอย่างเป็นระบบ เพื่อศึกษาประสิทธิผลและแนวทางของการฟื้นฟูรยางค์ส่วนบนด้วยหุ่นยนต์ชนิดมีโครงพยางค์ในผู้ที่ได้รับบาดเจ็บไขสันหลังระดับคอ ศึกษาด้วยวิธีการทบทวนอย่างเป็นระบบ โดยสืบค้นงานวิจัยประเภท Randomized controlled trial ที่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ จากฐานข้อมูล MEDLINE ผ่าน PubMed, Scopus และ CENTRAL ย้อนหลัง 10 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2012-2021 และประเมินความเสี่ยงของอคติโดยใช้ The Cochrane Collaboration ซึ่งจากการสืบค้นข้อมูลนั้นพบว่าการฟื้นฟูด้วยหุ่นยนต์ร่วมกับวิธีทางกิจกรรมบำบัดสามารถเพิ่มกำลังกล้ามเนื้อรยางค์ส่วนบนและความสามารถในการดูแลตนเองของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บไขสันหลังระดับคอ แต่ยังไม่สามารถสรุปแนวทางที่ชัดเจนของการนำหุ่นยนต์มาใช้ในการฟื้นฟูรยางค์ส่วนบนในผู้ที่ได้รับบาดเจ็บไขสันหลังระดับคอได้เนื่องจากมีจำนวนผลการศึกษาเพียงแค่ 2 ชิ้น อย่างไรก็ตามจากผลการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบก็อาจพอเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจนำไปขยายผลต่อได้ ส่วนเรื่องที่ 3 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการฟื้นฟูการกลืนในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรัง: การทบทวนอย่างเป็นระบบ เพื่อสรุปรูปแบบการฟื้นฟูการกลืนในผู้มีภาวะกลืนลำบากจากโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรัง โดยทำการสืบค้นงานวิจัยประเภท Randomized controlled trials (RCTs) ที่ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษผ่าน 3 ฐานข้อมูล ประกอบด้วย PubMed, CENTRAL และ ScienceDirect กำหนดช่วงการสืบค้นระหว่างปี ค.ศ. 2011 ถึงปี ค.ศ. 2021 ซึ่งจากการสังเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกรูปแบบการฟื้นฟูการกลืนในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรังได้ 2 รูปแบบ คือ การกระตุ้นระบบประสาท จำนวน 4 การศึกษา (functional magnetic stimulation, pharyngeal electrical stimulation, paired associative stimulation, repetitive transcranial magnetic stimulation,



transcranial direct current stimulation) 2. การผสมผสานฟื้นฟู จำนวน 1 การศึกษา (neuromuscular electrical stimulation ร่วมกับ effortful swallowing) ซึ่งจากการทบทวนอย่างเป็นระบบครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ที่ผู้อ่านสามารถนำไปเป็นแนวทางในการให้บริการฟื้นฟูการกลืนในผู้มีภาวะกลืนลำบาก จากโรคหลอดเลือดสมองระยะเรื้อรังได้ เรื่องสุดท้ายเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาเครื่องมือประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบนสำหรับผู้ป่วยบาดเจ็บไขสันหลังระดับคอที่เข้ารับบริการคลินิกฝึกทักษะการเคลื่อนไหวแขนและมือ งานกิจกรรมบำบัด สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ ศึกษาความเหมาะสมของเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าในการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายส่วนบนของผู้ป่วยบาดเจ็บไขสันหลังระดับคอ ที่เข้ารับบริการในคลินิกด้วยการสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องย้อนหลัง 10 ปี (ค.ศ. 2013 – ค.ศ.2023) และให้นักกิจกรรมบำบัดจำนวน 10 ราย ประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ จากนั้นนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้ในการเก็บข้อมูลผู้ป่วยที่เข้ารับบริการในคลินิก จำนวน 1 ราย โดยเปรียบเทียบกับประเมินด้วยเครื่องมือประเมินเดิม ซึ่งจากการศึกษาทำให้สามารถทราบได้ว่าเครื่องมือประเมิน WMFT นั้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ประเมินความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนบน และติดตามความก้าวหน้าในการฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับผู้บาดเจ็บบาดเจ็บไขสันหลังระดับคอ ที่เข้ารับบริการคลินิกฝึกทักษะการเคลื่อนไหวแขนและมือ ของหน่วยงานกิจกรรมบำบัด สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟู

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่านิพนธ์ต้นฉบับในเล่มนี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำเนื้อหาที่ได้ไปต่อยอดองค์ความรู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไปในการทำงาน และกองบรรณาธิการมีความยินดีที่จะเปิดรับบทความวิชาการและสิ่งที่เป็นสาระประโยชน์ตลอดจนประสบการณ์ในการทำงานจากสมาชิกและท่านผู้สนใจทุกท่านมาเผยแพร่เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนทัศนะเชิงวิชาการซึ่งกันและกัน โดยสามารถดูคำแนะนำสำหรับผู้ส่งบทความลงพิมพ์ได้ที่ท้ายเล่มของวารสารค่ะ แล้วพบกันใหม่ในฉบับหน้านะคะ...สวัสดีค่ะ

เพื่อนใจ รัตตากร